

La imatge de l'Imperi: un missatge de poder i prestigi que roman eternament vinculat al marbre

«*BARCINO-TARRACO-ROMA. PODER I PRESTIGI EN MARBRE*»

Reunió internacional en homenatge a Isabel Rodà de Llanza

L'ICAC i la URV, amb la col·laboració del MUHBA de Barcelona, organitzen una reunió internacional d'especialistes per a reflexionar sobre l'ús del marbre com a símbol de poder i prestigi a l'Imperi romà.

21-23 de novembre, MUHBA Plaça del Rei (Barcelona)

L'omnipresència de **marbres i altres roques ornamentals** (*marmora*) a les ciutats antigues, tant als municipis i colònies de l'Imperi —com *Barcino*— com a les grans metròpolis provincials —com *Tarraco*—, revela de manera contundent com el poder de *Roma*, la gran capital, es projecta en totes les manifestacions, polítiques, econòmiques i socials.

D'altra banda, les estratègies i capacitats tècniques dels antics romans mostren l'altíssim grau d'adaptabilitat i potència logística per explotar les **pedreres**, distribuir el material a través de grans **rutes comercials** i transformar-lo al servei de la imatge de l'Imperi: un missatge de poder i prestigi que roman eternament vinculat al marbre.

Aquesta reunió vol destacar el valor d'aquests materials com a **símbols d'estatus**, presents en la decoració arquitectònica, l'escultura i l'epigrafia monumental, entre d'altres. Aplegarà especialistes de diferents àmbits acadèmics i diverses disciplines científiques d'àmbit català, peninsular i internacional.

L'acte és també un **homenatge a la Dra. Isabel Rodà de Llanza**, catedràtica emèrita d'arqueologia de la UAB i exdirectora de l'ICAC, que farà una **llició magistral** abans de la

cloenda de la reunió, dissabte 23 de novembre a les 12.30 h. Aquest mateix dia es farà també una **visita guiada a les col·leccions del magatzems del MUHBA** a la Zona Franca, que s'obriran especialment per l'ocasió.

REUNIÓ INTERNACIONAL EN HOMENAJE
A ISABEL RODÀ DE LLANZA /
REUNIÓN INTERNACIONAL EN HOMENAJE
A ISABEL RODÀ DE LLANZA /
INTERNATIONAL MEETING IN HOMAGE
TO ISABEL RODÀ DE LLANZA

DIJOURS 21 DE NOVEMBRE
JUEVES 21 DE NOVIEMBRE
THURSDAY, NOVEMBER 21

16 h
BENVINGUDA / BIENVENIDA / WELCOME
Carles Vicente (Director de Memòria,
Història i Patrimoni), Josep Bracons
(MUHBA), Carme Miró (Servei d'Arqueologia),
Josep M. Palet (ICAC), Gemma Puigvert
(UAB), Diana Gorostidi, Anna Gutiérrez
García-M. [coords.]

SESSIÓ I. CIUTATS DE MÀRBRE
SESIÓN I. CIUDADES DE MÁRMOL
SESSION I. CITIES OF MARBLE

16.20 h
PONÈNCIA MARC / PONENCIA MARCO /
KEYNOTE LECTURE
**Making Rome a city of marble:
reconsidering the organization of marble
import, storage and distribution at Portus**
Simon Keay (University of Southampton-
British School at Rome)
17.10 h
**Lapis redibivus, viejas piedras para nuevas
formas. Spolia en Barcino**
Julia Beltrán (Facultat Antoni Gaudí,
Ateneu Universitari Sant Pacia)
17.30 h
Arqueologia de Gerunda i suburbium
Josep Maria Nolla (Universitat de Girona)
17.50 h
Pausa / Break
18.10 h
**El mármol ausente de Lucus Augusti
[Lugo]. Primeros apuntes sobre el uso
y consumo de un bien de prestigio**
Silvia González Soutelo (MIAS-Universidad
Autónoma de Madrid)
18.30 h
**El foro colonial de Carthago Nova:
novedades arqueológicas**
José Miguel Noguera (Universidad de
Murcia)
18.50 h
**I patterns decorativi in marmo colorato
nei pavimenti degli edifici di culto e privati
a Roma**
Maurizia De Nuccio [Fondo Musica-Ambiente
Italiano, Roma]
19.10 h
**No solo mármol. Grabar y escribir en la
piedra para construir, en algunos ejemplos
de Asia Menor en época romana**
Adalberto Ottati [Trinity College Dublin],
Serena Vinci [Ausonius Institut CNRS-
Université Bordeaux-Montaigne, LabEx
Sciences archéologiques de Bordeaux]
19.30 h
Debat i final de sessió / Debate y final de
sesión / Discussion and end of session

DIVENDRES 22 DE NOVEMBRE
VIERNES 22 DE NOVIEMBRE
FRIDAY, NOVEMBER 22

SESSIÓ II. PARAULES I IMATGES:
EL MISSATGE ETERN DEL MÀRBRE
SESIÓN II. PALABRAS E IMÁGENES:
EL MENSAJE ETERNO DEL MÁRMOL
SESSION II. WORDS AND IMAGES:
THE ETERNAL MESSAGE OF MARBLE

9.30 h
PONÈNCIA MARC / PONENCIA MARCO /
KEYNOTE LECTURE
Il lapicida, questo sconosciuto
Antonio Sartori [Università degli Studi
di Milano]
10.20 h
**Troballes epigràfiques inèdites a la ciutat
romana d'Empúries**
Joaquín Tremoleda, Marta Santos,
Pere Castanyer [Museu d'Arqueologia
de Catalunya, Empúries]
10.40 h
**De Dertosa a Caesar Augusta:
el viaje de la epigrafía honorífica**
Francisco Beltrán [Universidad de Zaragoza],
Diana Gorostidi [Universitat Rovira i Virgili-
ICAC]
11 h
¿Exegi monumentum perenne?
**Actualización del mensaje epigráfico sobre
monumentos funerarios y votivos**
Serena Zoia [Università degli Studi di Milano]
11.20 h
Pausa / Break
11.40 h
**Dionysos en la mesa. Los hermas de
pequeño formato del Museu d'Arqueologia
de Catalunya, Barcelona**
Antonio Peña [Universitat Autònoma
de Barcelona]
12 h
**Consideración de un conjunto de
sarcófagos de Tarraco a través de las
pálinas**
Isabel Moreno [Museu d'Arqueologia de
Catalunya], Montserrat Claveria [Universitat
Autònoma de Barcelona]
12.20 h
**Los ciclos escultóricos de Quinta das
Longas y los talleres de Afrodísias en
Hispania**
Trinidad Nogales [Museo Nacional de Arte
Romano, Mérida]
12.40 h
L'emploi du marbre en Narbonnaise
Vassiliki Gaggadis-Robin [Centre Camille
Jullian, Maison Méditerranéenne des Sciences
de l'Homme, Aix-Marseille Université]
13 h
**Pechos, amor y poder: retratos maritales
de Roma al Renacimiento**
Manuel Parada [ICAC-Universidad de
Valladolid], Laura María Palacios
[Universidad Complutense de Madrid]
13.20 h
Debat i final de la sessió / Debate y final de
sesión / Discussion and end of session

16 h
PONÈNCIA MARC / PONENCIA MARCO /
KEYNOTE LECTURE
**Marmi e proprietà delle cave in età
tardorepublicana**
Patrizio Pensabene [Università degli Studi
di Roma-La Sapienza]
16.50 h
**La pedra de Montjuïc, marcadors
petrogràfics per identificar la pedra
insígnia de Barcelona**
Lluís Casas [Universitat Autònoma de
Barcelona], David Parcerisa, Aureli Álvarez,
Christian Prado, Kusi Colonna-Petri,
Montserrat Puigès, Roberta Di Febo,
Marta Moreno, Isabel Moreno
17.10 h
**El Pirineo, una fuente principal de mármol
en el occidente romano**
Pilar Lapuente i J. Antonio Cuchi
[Universidad de Zaragoza]
17.30 h
**Broccatello... de Tortosa? Darreres
novetats entorn de l'exploració del jaspí
de La Cinta. Dels romans als segles xvi**
Anna Gutiérrez García-M. [ICAC],
Hilari Muñoz [IES Dertosa, Tortosa]

17.50 h
Pausa / Break
18.10 h
**De Augusto a los Borbones: el uso del
marmor de Espejón como imagen del poder**
Virginia García-Entero [Universidad Nacional
de Educación a Distancia]
18.30 h
**El significado del color. A propósito de
algunos marmora policromos originarios
del sur de Hispania**
Begoña Soler [Universidad de Murcia-ICAC]
18.50 h
**De mil colores: el mármol policromo del
valle del Guadalquivir**
Olivia Rodríguez [Universidad de Sevilla]
19.10 h
Debat i final de la sessió / Debate y final de
sesión / Discussion and end of session
19.30 h
Cloenda / Clausura / Closing remarks

DISSABTE 23 DE NOVEMBRE
SÁBADO 23 DE NOVIEMBRE
SATURDAY, NOVEMBER 23

VISITA ALS FONS DEL MUHBA
VISITA A LOS FONDOS DEL MUHBA
VISIT TO MUHBA COLLECTIONS

Places limitades, impredecible inscripció
previa / Plazas limitadas, impredecible
inscripción previa / Places limited, advance
booking required

16 h
SORTIDA AMB AUTOBÚS /
SALIDA EN AUTOBÚS /
DEPARTURE BY COACH
Punt de trobada / Punto de encuentro /
Meeting point: ronda Universitat, 11,
Barcelona
16.35 h
VISITA GUIADA DE LES COL·LECCIONS
ARQUEOLÒGIQUES DEL MUHBA-
ZONA FRANCA /
VISITA GUIADA A LAS COLECCIONES
ARQUEOLÓGICAS DEL MUHBA-
ZONA FRANCA /
GUIDED TOUR OF THE MUHBA
ARCHAEOLOGICAL COLLECTIONS-
ZONA FRANCA
Daniel Alcubierre, Núria Miró, Emili Revilla
(MUHBA)
Llicé magistrat / Lección magistrat /
Masterclass: Dra. Isabel Rodà de Llanza
(UAB-ICAC)
12.30 h
Cloenda de la reunió / Clausura de la reunión /
Closure of meeting
13 h
Tornada a Barcelona / Vuelta a Barcelona /
Return to Barcelona

MUHBA PLACA DEL REI Sala de Martí l'Humà Entrada gratuïta Es recomana reserva prèvia. INFORMACIÓ informacimuhba@bcn.cat Per a qualsevol altra informació: 93 256 21 22 (de dilluns a divendres feiners, de 10 a 14 i de 16 a 19 h) barcelona.cat/museuhistoria facebook.com/barcelonacultura twitter.com/bcncultura Portada: Placa dedicada pels severs augustals a la colònia de Barcino © Jordi Puig	MUHBA PLACA DEL REI Sala de Martí l'Humà Entrada gratuïta Se recomienda reserva previa. INFORMACIÓN informacimuhba@bcn.cat Para cualquier otra información: 93 256 21 22 (de lunes a viernes laborables, de 10 a 14 y de 16 a 19 h) barcelona.cat/museuhistoria facebook.com/barcelonacultura twitter.com/bcncultura Portada: Placa dedicada por los severs augustales en la colonia de Barcino © Jordi Puig	MUHBA PLACA DEL REI Sala de Martí l'Humà Admission free Advance reservation advised INFORMATION informacimuhba@bcn.cat For any other information: 93 256 21 22 (Monday to Friday, except holidays, from 10 am to 2 pm and from 4 to 7 pm) barcelona.cat/museuhistoria facebook.com/barcelonacultura twitter.com/bcncultura Cover: Plaque dedicated by the sevir Augustales to the colony of Barcino © Jordi Puig
--	--	--

Barcino-Tarraco-Roma és el resultat de la confluència dels projectes de recerca «*Officinae lapidariae tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la *Provincia Tarraconensis*» (HAR2015-65319-P, MINECO/FEDER, UE) i «El mensaje del mármol: prestigio, simbolismo y materiales locales en las provincias occidentales del Imperio romano entre las épocas antigua y altomedieval a través del caso de Hispania» (PGC2018-099851-A-I00, MINECO/FEDER, UE).

Coordinació científica: **Diana Gorostidi Pi** (ICAC-URV) i **Anna Gutiérrez Garcia-Moreno**. (ICAC).

MUHBA PLAÇA DEL REI, Sala de Martí l'Humà

Entrada gratuïta

informaciomuhba@bcn.cat

barcelona.cat/museuhistoria

faceebook.com/barcelonacultura

twitter.com/bcncultura